

# מי שמעסיק עובד מחברת כוח אדם חשוף לתביעת שיבוב מהמוסד לביטוח לאומי

| רו"ח אורנה צח (גלרט), חיים חיטמן ועו"ד שלומי לוי |

לביטוח לאומי לפנות בתביעת שיבוב כנגד החברה המעסיקה (קוקה קולה).

בית המשפט המחוזי הפך את ההלכה האמורה, בקובעו כי חברת כוח האדם שימשה "צינור" שמקשר בין החברה המעסיקה למוסד לביטוח לאומי. מכאן כי קוקה קולה היא המעביד, ולכן אינה חשופה לתביעת שיבוב.

בית המשפט העליון הפך את פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ואימץ את קביעתו של בית משפט השלום. בית המשפט העליון קבע כי מעסיקו של אדם לעניין תביעת השיבוב הוא מי שמשלם למוסד לביטוח לאומי את תשלומי דמי הביטוח בעד העובד. כלומר, חברת כוח האדם היא המעביד לצורך הביטוח הלאומי, ולא החברה המעסיקה, ואין כל מניעה למוסד לביטוח לאומי לתבוע בתביעת שיבוב את המשיבות כמי שביטחו בעבור המעסיקה בפועל (קוקה קולה) את הרכב שממנו נפגע המועסק.

**מהילכתו המהפכנית, לדעתנו, של בית המשפט העליון, עולה כי כאשר חברה מעסיקה עובדים באמצעות חברת כוח אדם - תחת העסקתם כשכירים "ישירים" שלה - הרי במכלול השיקולים הכספיים שהיא עורכת היא אמורה להביא בחשבון גם את חשיפתה לתביעת שיבוב מן המוסד לביטוח לאומי, עת קרות מקרי ביטוח דוגמת פגיעה/נכות וכד' למי מעובדי כוח אדם אלו במסגרת עבודתם בפועל אצלה.**

חברת קוקה קולה (להלן: "החברה המעסיקה") העסיקה עובד באמצעות חברת כוח אדם. שכרו של העובד, כולל העלויות הנלוות, שולם לחברת כוח האדם. לעובד האמור אירעה תאונה במהלך עבודתו, שבה נפגע מרכב שבטוח על ידי החברה המעסיקה. הערכאות השונות בפסק הדין רע"א 10453/07 **המוסד לביטוח לאומי נ' אריה חברה ישראלית לביטוח בע"מ ואח' דנו בשאלה: האם לצורך זכות השיבוב יש לראות בנפגע כמי שהיה עובד של חברת כוח האדם, שאז קמה למוסד לביטוח לאומי זכות לתבוע את חברות הביטוח של החברה המעסיקה (להלן: "המשיבות"); או - האם יש לראות בנפגע עובד של החברה המעסיקה, אזי לא קמה למוסד לביטוח לאומי זכות שיבוב.**

להזכירנו, בתביעת שיבוב המוסד לביטוח לאומי תובע את מי שגרם נזק, כדי להחזיר לעצמו את התשלום שהוא שילם לנפגע, למעט אם הוא "המעביד" או מבטחו של "המעביד". בבית משפט השלום התקבלה עמדת המוסד לביטוח לאומי, שלפיה חברת כוח האדם היא החייבת בתשלום דמי ביטוח לאומי בעבור העובד, מכוח צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים), התשל"ב-1972, לכן היא "המעביד" לעניין תביעת השיבוב של המוסד לביטוח לאומי ולא החברה המעסיקה. לאור סעיף 82 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968, המורה כי מעביד הוא מי ש-"חייב לפי החוק בתשלום דמי הביטוח בעד המבוטח...", רשאי המוסד